

కొంతలా వెనక, కమ్మలు లెక్కచెడుతూ, కాంఠ దశ వలసిన కోటిగాడు. నేవ్వుగా వీడు లంబి తిరగడం అందర్నీ ఆశ్చర్యపరిచింది. సత్యాన్ని బాగా ఎరిగిన వా లాంటి నేవ్వితుల్ని అయోమయంలో ముంచివేసింది. —

సత్యం నా బాల్కు మిత్రుడు. అన్యాయాల్ని సహించడం, ఆక్రమాల్ని ఎదుర్కోకుండా వుండడం వాడికి చేతకాదు. అన్నయినా, తమ్ముడియినా, ఎంత అత్యుచితవయినా వాడు క్షమించడు. 'తప్ప చేసినవాడు తప్పక శిక్షించబడాలి.' క్షమించడం మనోవి అన్యాయాన్ని సమ్యంతోచడమే అవుతుంది.' అనేవాడు సత్యం. ఒక్కొక్కప్పుడు కాస్త దురుడుకగా కనిపించేవాడు. ఒక్కొక్కప్పుడు వాడి పూజలు చాలా చిత్రంగా వుండేవి. ఏమైతేనేం వాడి 'ఆప్లెయింట్స్' లో నీతి, నిజాయితీ వుంటేనే ఒప్పుకోక తప్పదు. న్యాయంకోసం వాడు పూజయాల్ని ఉంచుకునేవాడు. జాలి, కర్రబా వాడిలో మచ్చుకయినా కనిపించేవి కావు. సత్యం మామూలు ముసలికాదు. వాడి వ్యక్తిత్వంలో ఏదో ప్రత్యేకత వుంది. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే వాడు విప్లవాలంటే ముసలి.

అలాంటి సత్యం కోటిగాడ్ని నేవ్వుగా విడిచి పెట్టాడంటే ఆశ్చర్యపడకుండా ఎలా వుండగలం? వాడి వ్యక్తిత్వాన్ని గురించి చెప్పేముందు. వాడి జీవితంలో ఒకటి రెండు సంఘటనల్ని ఏకరువు పెట్టాలి అనుచితం కాదు.

అప్పుడు మేము స్కూల్ ఫైనల్ చదువుతున్నాము. 'లోకల్ పండ్ హాస్పిటల్'లో నాగరత్నం అనే ఓ ఎంగ్లీష్, మిడ్ వైస్ అనిచేసేది. రింగు నిలువైన నాజాగ్గానే వుండేది తెల్లచీర. తెంజాకెట్టు తొడుక్కుని, కళ్ళుజోడు సవరించుకుంటూ, అనుజోళ్ళు చప్పడు చేసుకుంటూ, వాయ్యారంగా నడిచిపోతే నడిచిపోతే అందరి కళ్ళూ ఆమె పైనే వుండేవి.

లోకల్ పండ్ హాస్పిటల్లో లోకనాథం అనే ఓ ఆరవాయన డాక్టర్ గా వుండేవాడు. వయసు యాభై ఏళ్ళన్నా వయసునుళ్ళిన వాడిలా కనిపించే వాడు కాదు. ఆయనగారికి నాగరత్నం యీడు కూతురుంది. అయినా అతగాడు నాగరత్నంమీద కన్నేకాదు. ఆదను చిక్కినప్పుడలా పరాచికాలాడే వాడు. మొదట్లో అతగాడి అభిమతం అర్థమయ్యేది కాదు నాగరత్నానికి. పరాచికాల ముదిరి పరాశ సంధుకుంది. హాస్పిటల్ కి బయలుదేరి చీకటిపడే వేళకు నాగరత్నం ఇల్లు చేరుకునేవాడు. పెద్దమనిషి కదా అని ఇంట్లోకి రానిపే ప్రణయంకోకి దిగే వాడు. పెద్దవాడు పైగా తనకు అధికారి. ఏం చెప్పాలో అర్థమయ్యేదికాదు నాగరత్నానికి.

ఈ ముసలినుగ దారినుండి ఎలా తప్పించుకోవాలో లోకక మా సత్యంగాడి కరణుజొచ్చింది నాగరత్నం.

సత్యంగాడు అభయహస్తం చూపించాడు. ఆ సాయంత్రం హాస్పిటల్ కి బయలుదేరిన లోకనాథం నాగరత్నం ఇల్లు చేరుకున్నాడు. తొమ్మిది గంటల తరువాత వచ్చింది. మంచంపై ముసుగు

తప్పి వరుకునివున్న ప్రేయసిని చూడగానే లోకనాథం గారి గుండెలు తావురుమున్నాయి.

“ఏమయింది రత్నం వాంట్లో దాగలేదా?” అంటూ ఆత్రంగా పడుగెత్తుకెళ్ళి కుజంమీద చెయ్యి వేళాడు.

నాగరత్నం జవాబుకొన్నాడు. కోపంగా కుజం మీది చేతిని విసిరికొట్టి పక్కకి తిరిగి పడుకుంది.

డాక్టర్ గారికి విషయం అర్థమైపోయింది.

“ప్రణయకోపమా? నావల్ల ఏం అపదారం జరిగింది రాజీ?” అంటూ ప్రేమగా నాగరత్నం గిద్దాన్ని అండుకోబొయ్యారు ప్రేమితుడు.

“మీకోసం నే నెంతగా తపించిపోతున్నానో మీకేం తెలుసు?” అంటూ వెనక్కి తిరిగి.

“రా రాజా! రా! నన్ను గట్టిగా కాపులించుకో! దిగికోగిట చేర్చి మీ మధురారంసుధని కుమ్మరించు రాజా!” అంటూ అమాంతం జుట్టుపట్టుకుని మీదికి లాక్కుంది.

బోరగిం మీదపడ్డ ముసలిరాజు, రాజీగారి ముఖంలో వుజ్జుకొచ్చిన మేసాడుచూచి వివ్వెర పొయ్యాడు. ఈ రహస్యం అర్థంచేసుకునేలోగా ఆయనగారి వొళ్ళు హలాపమైంది.

“ముసలితో త్రువి, నీకు ముందకావాలా? కూతురు లాంటిదాన్ని వెంటపడి అల్లరి చేస్తావా? మరెప్పుడయినా యలాంటి వెరిపేషాలు వేళావంటే గుట్టు బైటపెట్టి నలుగుర్లో ఎరువు తీరాను. జాగ్రత్త వెళ్ళిపో!” అన్నాడట సత్యం జారిపోయిన పమిదను

పడ్డకోకుండానే.

వాదిలిందే బాలని లోకి బుద్ధి చెప్పాడట డాక్టర్ మహాశయుడు. తరువాత ఆయనగారు ఆమెజోలికి వెళితే వొట్టు! నాగరత్నం పేరు వింటేనే హడలి అమరదూరం పారిపోయ్యేవాడు.

ఆ సంఘటన జరిగిన మరుమాసమే నాగరత్నం అక్కచ్చించి ట్రాన్స్ పర్ చేయించుకుని మరో ఊరికి వెళ్ళిపోయింది. డాక్టర్ గారికి నాగరత్నం పేరు వాటిలితా సత్యంగాడిబెక వొవలెదు డాక్టర్ ఎక్కడైనా కనిపిస్తే మర్యాదగా విష్ చేసి, “నాగరత్నం ఉత్తరాల రాస్తోందా మేష్టామా!” అనే వాడు సత్యం. పాపం డాక్టర్ గారి ముఖం మాడి పొయ్యేది. తనలో తాను గొణుస్కుంటూ కంఠాడుగా పరుగు లంకించుకునేవాడు డాక్టర్. సత్యం గాడు విరగబడి నవ్వుకునేవాడు.

మరోవసా మరో తమాషారంపంబర జరిగింది.

ఎంబెరుముళ్ళనే ఓ హెన్రీ కౌన్సిలర్ కోతగా వచ్చాడు మాఫూరికి. మెలిషిరో ఆరంగి పోలికలున్నా నవ్వుతూనే గొంతులు కోసేరకం. డబ్బుల్న వెళ్ళుకుట్రాళ్ళని విలేసి, పైకిలేని నేషనలిటీ తీకును పొయ్యేవాడు. ఒకటో, ఆరో చేతిలో పెడితే వాదిలేనేవాడు. డబ్బు అవసరమైనప్పుడల్లా ఎవడి కెత్తో వెయ్యి పెట్టేవాడు. కూరలూ, పెదగుణులూ అమ్మే వల్లెపెట్టుల్ని తెగ ఏడిపించేవాడు.

ఓ సాయంత్రం అయిదారుగురు కుట్రాళ్ళు కలిసి ఏటివచ్చిన ఇనకలో కూలబడి కబ్

చెప్పకుండున్నాం. ఎంబెరుమాళ్ళు అక్కడికి తయారయ్యారు.

అన్ని అవలక్షణాలకు తోడు ఎంబెరుమాళ్ళకి వస్త్రాకా ఉందన్న విషయం అప్పటిదాకా మాకు తెలియదు.

"ఏ య్యే. య్యేంజేస్తున్నా రిక్కడ?" అంటూ అద్దాల్లి వెలగబోతాడు.

మాలో సత్యంకూడా ఉన్నాడన్న విషయం ప్రత్యేకంగా చెప్పనక్కరలేదు. వాడి ప్రశ్నకి వెంటనే అందుకున్నాడు. "భో- ట్- బోం చేస్తున్నాం తింటావా?" అంటూ చేతినిండా ఇసుక తీసుకున్నాడు.

ఎంబెరుమాళ్ళు తోకత్రొక్కిన త్రాచులా చద్రవన లేదాదు.

"నీయ్! ఎమిటా తలచిరును మాటలు?" అంటూ వొంగి వత్యంగాడి కాలరు పట్టుకున్నాడు.

తక్షణం సత్యంగాడి చెయ్యి మెడపులా పని చేసింది. ఎంబెరుమాళ్ళు వెలికిం పడ్డారు. సత్యం గాడు అమాంతం పైకిలేచి ఎంబెరుమాళ్ళుని కాలరు పుచ్చుకు పైకిలేచి "అరిగిచూడకుండా తక్షణం యిక్కడ్నించి వెళ్ళిపో. లేకపోతే వళ్ళు పూణం కాగలదు." అంటూ గబుక్కున వెనక్కి తిప్పి ముందుకు నెట్టాడు.

ఎంబెరుమాళ్ళు ముందుకు నూలి పడబోయి సంభాగించుకుని కాలరు మిరియాల నూరుతూ వెళ్ళిపోయాడు.

అసంఘటన జరిగిన్నాటినుండి ప్రత్యేకంగా వత్యంగాడిమీద, వాడి మిత్రులమైన మామిదా పగబట్టాడు. అదనుకోసం వెయ్యి కళ్ళతో ఎదురు చూడసాగాడు ఎంబెరుమాళ్ళు.

వాడి వాలకాన్ని అర్థం చేసుకున్న సత్యం మరీ రెచ్చిపోయాడు. వాడికి బాగా బుద్ధివెప్పించి విశ్చయించుకున్నాడు.

ఆ సాయంత్రం మిత్రులందరం ప్లే గ్రౌండులో బైటాయింది ఏవో కబుర్లు చెప్పకుండున్నాం. గ్రౌండు నానుకోనేవుంది ట్రంకురోడ్డు. పైకిలెక్కి ట్రంకురోడ్డంతా వీరవిహారం చేస్తున్నాడు ఎంబెరు మాళ్ళు. సత్యంగాడి బుర్ర మెరపులా పనిచేసింది.

"ఒరేయ్! ఇప్పుడేవస్తా!" అంటూ అమాం తం లేచి పక్కనే వున్న జాన్ గాడి పైకిలేమిడికి లంఘించి, రోడ్డుకేసి దూసుకుపోయాడు.

వీడి వాలకం చూచేసరికి ఏదో అపూఠత్యం చెయ్యబోతున్నాడన్న విషయం అర్థమైపోయింది. అందరం అక్కడ్నించి లేచి ముందుకి కదిలారు.

ఎంబెరుమాళ్ళు బాలెన్స్ కుదరక నానాతంటాలు వదుతున్నాడు ట్రంకురోడ్డుమీద.

సత్యంగాడు వెనకబట్టగా వెళ్ళి అమాంతం డీకొట్టాడు. పైకిళ్ళు ట్రంకురోడ్డుమీద, ఎంబెరు మాళ్ళు రాళ్ళగుట్టమీద, సత్యం ఇసుక దిబ్బమీద పడ్డారు.

దిబ్బమీద పడ్డ సత్యంగాడు పైకిలేచి బట్టలునా దులుపుకోకుండా రాళ్ళగుట్టకేసి పరు గెత్తాడు. ఎంబెరుమాళ్ళుని పైకిలేచి, "నాకు డాష్ యిచ్చి పడదోస్తావు. టా?" అంటూ పూవీరి పలు పుకో వివ్వకుండా ఆ చెంపా యీ చెంపా వాయిం

చేశాడు.

అంతలో మేమందరం వాళ్ళని చుట్టుముట్టాం. "చూడండ్రా: వీరు నాకు డాష్ యిచ్చి పడ దోసింది కాక ఏదో వాగుతున్నాడు!" అన్నాడు సత్యం మండిపోతూ.

ఎంబెరుమాళ్ళు దిక్కమొహం వేశారు.

సత్యం అడుతున్నది అసత్యమని మీకు తెలుసు. కాని ఎంబెరుమాళ్ళులాంటి తలపోగరు వెడవలకు బుద్ధి చెప్పాలంటే, అంతకంటే మార్గంలేదు. సత్యాన్ని ఎలా అభినందించాలో మాకు తోచడం లేదు.

చూస్తుండగానే మా చుట్టూ జనం గుంపు గూడాడు.

"ఏమిటది. ఏం జరిగింది?" అంటూ ఇన్ స్పె క్టర్ విశ్వనాథంగాడు పైకిలే దిగాడు.

అడబోయిన తీర్థం ఎదురైనట్లయింది. విశ్వ నాథంగాడు కాస్త కచ్చితమైన మనిషి.

"నేను నాదారంట వెనకోంటే నా పైకిలేకి డాష్ కొట్టి పడదోసిందికాక నేను స్టేషన్ కు రావాలి బ సారో!" అన్నాడు సత్యం.

అవునుసారో. అతడు చెబుతున్నది నిజం.

అందరినీ అర్థం చేసుకున్నది విజం.

"ఏం? నోరులేదా? ఈ దొంగ అర్థ రూపాయి బిళ్ళను ఎలా తీసుకున్నావ్?" అని భ ర భార్యను మంచలించాడు.

"మీరనేది మరీబావుంది! దొంగ అర్థ రూపాయికీ, అసలు అర్థరూపాయికీ తేడా తెలిదానికి డబ్బును మీరు ఎప్పుడె నా చూడ నిస్తేగా?" అంది ఆమె చి త్రు బు త్రు లాడుతూ.

మే మంచరం చూచాం. ఇంకాడికి పైకిలేత్రొక్క డమే తెలిచుసారో." అన్నాం మిత్రులందరం ఒక్కసారిగా ఎంబెరుమాళ్ళుకేసి చూపుతూ.

"అ...అ... అబద్ధం సారో! అబద్ధం!..." ఎంబెరుమాళ్ళు యికా ఏదో చెప్పడానికి ప్రయ త్నిస్తున్నాడు.

అంతలో ఇన్ స్పెక్టర్ ఇలా అన్నాడు.

"ఎవరు విజమో, ఎవరు అబద్ధమో నేను తేల్చు కుంటాను. మీ రిద్దరూ పైకిలేక్కి ఆ మైలురాయి దాకా వెళ్ళి రండి!"

ఇన్ స్పెక్టర్ నోట్లోంచి మాట వెలువడగానే సత్యం హుషారుగా పైకిలేమిడికి లంఘించి ముందుకి ఇయలదేరాడు. హెడ్ కాపిటేబుల్ ఎంబెరుమాళ్ళు ఫెబ్రిలేమీర కాంబెట్టి. వందగజాల వొంటికొలుమీద సాముచేసి. ఎలాగో సీటుమీద కూలబడి, బాలెన్స్ కుదరక చత్రాన్ని అవ్వవంకర్లు తిప్పుతూ, రోడ్డంతా వీరవిహారంచేసి దస్సున క్రిందపడ్డారు. అక్కడమూగిన జనమంతా ఒక్క సారిగా గొల్లుమన్నారు.

ఇన్ స్పెక్టర్ విశ్వనాథంగాడు అగ్గిబుగ్గయి పోయాడు.

"బ్రూట్! బుద్ధిలేదూ! బాలెన్స్ కుదరచి

వెదవ్వి ఏ మైదానంలోనో యూవలదూ? నలు గురూ నడిచే ట్రంకురోడ్డుమీదనా వీ ప్రతాపం చూపించేది! ఆ కుర్రాడ్ని క్రిందపడదోసిందివాలక కేసు వెడతానంటావా? స్కాండ్లర్ "

ఇన్ స్పెక్టర్ ఎదాపెదా చీపట్టాపెట్టి, పైకిలేక్కి అక్కడ్నించి వెళ్ళిపోయాడు.

పాపం, ఎంబెరుమాళ్ళు దిక్కమొహం పెట్టాడు. ఇన్ స్పెక్టర్ అటు వెళ్ళగానే అందరం ఒక్క సారిగా అతగాడి సుఖాన నవ్వేశాం.

"ఇకనయినా బుద్ధిలేచ్చుకుని బ్రతుకు బ్రదర్. అంటూ సత్యం, అతగాడి వీపుమీద తట్టి వెనక్కి తిరిగాడు.

అంటే, ఆ తరువాత ఎంబెరుమాళ్ళు చాలా జాగ్రత్తగా మనబుకొనేవాడు. సత్యంగాడి పేరు వింటేనే వాడికి సింహస్వప్నం!

సత్యంగాడి దీవితంలో ఇలాంటి సంఘటనలు కో కొలలు.

మచ్చుకి మరో సంఘటన కూడా చెప్పకుమి అసలు కథలోకి వెళదాం.

ఓ దఫా మిత్రులందరం కలిసి మా పూరికి అరుమైళ్ళ దూరంలోవున్న ఓ పల్లెకి 'ఎక్స్ కరన్' వెళ్ళాం. ఆ పూళ్ళో గంగజాతర పెద్దెత్తున జరుగు తుంది. జాతరకి ఒక్కసెన్ను పట్టంలొంచి రక రకాల దుకాణాలు వస్తాయి. రకరకాల మనుషు లొస్తారు, రకరకాల వేడకలు జరుగుతాయి. ఆ వేడకలు చూద్దానికి మేమూ వేళ్ళాం. సత్రంలో ఓ గది అద్దెకి తీసుకుని అందరం ఆ గదిలో దిగం. జాతర మూడురోజులూ పూరంతా వెడ తిరిగి, గంగమ్మని సాగనంపి గది చేరుకున్నాం. మరుసటి రోజే మా తిరుగు ప్రయాణం.

ఆ రాత్రి అందరం గదిలో సమావేశమై ఆ మూడురోజులూ వీధుల్లో తిరిగి కొన్న వింత వింత వస్తువుల్ని బైటపెట్టాం. రంగడు చక్కటి పర్చు కొన్నాడు. అందరిం వాడి నెలెక్షన్ ని అతి నందించాం. పక్కలు పరుచుకుని పడుకున్నాం. పదుకున్న పది సిమిషాలకే అందరం గుర్రుపెట్టి విడదోసాగాం.

మాలో వేణుగారికి కాస్త "చేబివాలు" అం వాటుందన్న విషయం సత్యంగాడికి తెలునేమో. అందరం విడదోచున్నా. వాడమూత్రం మెలకువ గానే వున్నాడు. వేణుగాడు ఒక్కమీంచి లేవడం. వొంకికి వ్రేలాడుతున్న రంగడి పాంటు జేబు లొంచి పర్చుని కొట్టేసి తన పాంటుజేబులో దాచడం, అంతా గమనించానే వున్నాడు.

తెలవారింది. అందరం కాంకృత్యాలు తీర్చు కుమి గదిలోకి చేరుకున్నాం.

"ఒరేయ్ రంగారావ్! నీ పర్చు యిలా పట్టుకు రారా! రాత్రి నేను దాన్ని సరిగా చూళ్ళేదు, బావుంటే నేనూ అలాంటిదాకటి కొనుక్కోవాలి" అన్నాడు సత్యం.

రంగడు పాంటు జేబులు గాలించసాగాడు. కాని ఎక్కడుంది పర్చు?

ఓమాటు తనవ్యాగూ, బెడింగూ వెతికాడు. కాని ప్రయోజనం కనిపించలేదు. దిక్కమొహంపెట్టి నా పర్చు కనిపించడంలేదురా!" అన్నాడు.

“ఎక్కడ పదేశావు?”

“అబ్బో, రాత్రి గడలా మీకు చూస్తూ గదిలోంచి ఎక్కడికి వెళ్ళండి. నాకు బాగా గుడ్లంది; పాంటుజేబులో పెట్టాను. తెల్లవారేసరికి చూడమంది”.

“ఏడికావ్, పాంటు జేబులోపెడితే ఎక్కడికి పోతుందిరా? ఇదేమన్నా రైల్వే స్టాల్ పాం అనుకున్నావా ఎవరైనా కొట్టెయ్యడానికి? నువ్వే ఎక్కడన్నా ఏదేమంటావ్” సత్యంగాడు గట్టిగా అరిచాడు.

రంగడు మాట్లాడలేదు. తల గోక్కుంటూ నిల్చుండి పోయాడు. సత్యం తిన్నగా రంగడి దగ్గరికి చేరుకున్నాడు. “అసలే చురుచువువెదవి, నీ పాంఠే అనుకుని ఎవరి పాంట్లోనో దాచావేమో వెళ్ళి వెతుకు!” అన్నాడు.

రంగడికి ఆ నలహా సచ్చలేదు, వాడికేకాదు. మాట్లాడాను, కాని సత్యంగాడు అంతటితో ఆగలేదు. “నీ కంఠ బద్దకమైతే నేనే వెతుకుతాలే!” అంటూ పాంట్లు తగిలించివున్న వొంకీల స్టాండువద్దకు చేరుకున్నాడు. ఒక్కో జేబు గాలించి చివరికి జేబుగాడి పాంటు జేబులోంచి బైటతుతీశాడు పర్యని.

రంగడితోపాటు అందరం ఆశ్చర్యపోయాం.

“చూశావట్రానీ నిర్వాకం? జేబుగాడి జేబులో దాచి ఊరంతా గాలిస్తే ఎక్కడ కనిపిస్తుంది?” అని రంగడ్డే దబాయించాడు. జేబుగాడ్ని పల్లెత్తు మాట అన్నేడు.

జేబుగాడి తత్యం సత్యానికి బాగా తెలుసు. ‘ఈ పర్యు నీ జేబులోకి ఎలా వచ్చింది?’ అని అడిగితే. ‘నీమో నాకేం తెలుసు? అంటాడేగాని ఛస్తే నిజం ఒప్పుకోడు. మొందీతనానికి వాడు పెట్టిందిపేరు.

తరువాత ఎప్పుడో వంటిగా చూచి మెత్తగా చివాట్లు పెట్టాడట. వాడి చివాట్లు వ్యూహాలేదు. జేబుగాడు ‘చేతివాటు’ కొట్టడం చూసేశాడు.

ఇప్పుడు సత్యం ఎలాంటివాడో బాగా అర్థమై వుంటుంది. అక్రమాలను మొండిగా యెదుర్కోటం కాదు. అవతలి వ్యక్తిని ఎలా యెదుర్కోవాలో వాడికి బాగా తెలుసు!

అలాంటి సత్యం తనకే జరిగిన ఈ అన్యాయాన్ని ఎలాక్షమించగలడో అర్థంకావడంలేదు! -

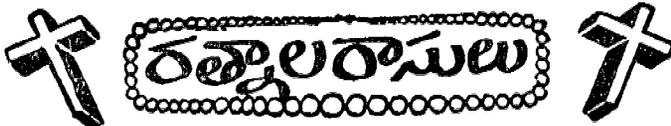
అసలు కవచాకి వధాం -

సత్యంగాడి ఇంట్లో కోటిగాడనే వ్యక్తి రెండేళ్ళుగా నౌకరీ చేస్తున్నాడు. వాడివల్ల సత్యంగాడికి ఆశ్చర్యపునయోగం లేకపోయినా వాడికి, వాడి రోగిష్టి పెళ్ళానికి, బడేశ్శ కులాడికి తిండి బట్టా సరిపోయ్యేలా చూచుకుంటూ వస్తున్నాడు.

‘సత్యంబాబుగోరు దేవుణ్ణాంటి వారుబాబూ! వార్ని నెయ్యెత్తి దణ్ణం పెట్టుకోవాలి!’ అన్న మాటలు కోటిగాడి నోటంబ చాలాసార్లు విన్నాం.

అలాంటివాడికి వున్నట్టుండి ఓడుర్చుర్చివుట్టింది. సత్యంగాడి రిన్నువాచీ గొట్టెనుతో సహా తన్ను రించి, పరాబు కొట్టో అమ్మబోతుంటే వస్తువుతో సహా పట్టుబట్టాడు.

కాని సత్యంగాడు వాడ్ని ముట్టుకోలేదు. పల్లెత్తు మాటన్నేడు.

ర క్త క న్నీ రు

‘ర క్త కన్నీరు’ నాటకంలోని మహా రక్తిగట్టే కుట్టకువ పుట్టం. కామదాహంతో వరశ్రీ వ్యామోహంతోపడి సమూలంగా సతనమైపోయి, కుట్టుముట్టివాడుగా మారిన నాయకుడు ఏదే గుండెలదినీపోయే అవేదన. నరకయాతన. హృదయం చీల్చుకుని బైటపడే సంపూర్ణ పశ్చాత్తాపం. ప్రేమకల్పి ముగ్ధుల్నిచేసి, ఎంతటి కఠినుడికైనా కన్నీరు రిప్పిస్తాయి. అనను మించినవాడు మరొకడులేదనే అహంభావం ఒక పాపం. దన మదాందరతో వీచెల్చి చీచరించు కుంటూ, అయినవళ్ళను సహితం అవమానపర్చి ఇంటినుంచి గెంటివేయడం మరో పాపం. విదేశీ నాగరికతను వికారం పుట్టించే కామక్రికలతో సమన్వయంచేసి, “కళ” అనే పేరుతో అలవాటు చేసుకున్న శ్రీ లోలత్వం ఇంకో పాపం. కన్నతల్లిపట్ల కరుణ మాని ప్రపత్తిస్తూ చివరికి మామూలు సానుభూతిగూడా చూపించక పోవడం మరీ పాపం. కాస్త్రోకంగా వివాహమాడిన లేత ఇల్లాలిని పడరాని ఇడుములకెట్టి, చివరికి తన ముందికారే ఏకైక మిత్రుడతోనే అక్రమ సంబంధం అపాదించడం మహా పాపం. ఆ కఠనాయకుడు పాపాల పుట్ట అనేమాట ఎంత నిజమో, అవన్నీ మానవులందరోనూ ఎక్కువ తక్కువ పాళ్ళలోఉన్న పాపాలె ననేమాటా, అంత నిజమే. కాని అన్నిటికీ పరిహారం పశ్చాత్తాప మునీ. ఆ నాయకుడి చిట్టచివరి పశ్చాత్తాపంతో అతడి పాపాలన్నీ పలాపంచలైపోయాయనే మాటమాత్రం నిజంకాదు. పాపాలకు పశ్చాత్తాపమే పరిహారమనే అపోహ ఏనాడు ఎవరికి ఎక్కడేర్చడిందోగాని, ఈ నాటికి అది నిజంగా చలామణి అవుతోనేవుంది.

మాటవరసకి—మిత్యంమధ్య అపార్థాలొచ్చి మైత్రి చెడిపోయి వారు విడిపోయారను కోండి. ఇద్దరూ పశ్చాత్తాపపడి ఎవరింట్లో వారుంటే మళ్ళీ మైత్రి కలిసేదెలా? ఎదిటబడి ఒకరి కొకరు క్షమాపణ చెప్పుకోడంతప్ప మరో మార్గమేదీ? ఇద్దరూ అభిమానధనులే అయితే, ఎవరో ఓ మధ్యవర్తి సాయంతో మళ్ళీ ఒకటవుతారు

దేవుడికి వ్యతిరేకంగాచేసే కార్యాలు పాపాలని మనకి తెలుసు. వాటిద్వారా మనం దేవుడికి దూరమైపోయామనీ మనకి తెలుసు. కాని ఊరికే పశ్చాత్తాపపడుతూ కూర్చుంటే మళ్ళీ దేవుడితో ఒకటవటం ఎలా? సతనమైపోయిన మానవుడిని మళ్ళీ తనలో బిక్కుపర్చుకోవాలని, అందుకు మధ్యవర్తి తానేఅయి, యేసుక్రీస్తు అనే మానవుడిగా ఈ లోకంలో అవతరించాడు దేవుడు. “అంతలా ఉండే పాపాలందరూ పశ్చాత్తాప పడాలని దేవుణ్ణాపించాడు,” అంటుంది ఛోలీ బైబుల్. ఆ పశ్చాత్తాప పడవలసింది సమాజం ముందరకాదు; నీ పాపాలద్వారా ఎవరికి దూరమయ్యావో ఆ దేవుడి దగ్గర. కాని మానవుడు దేవుణ్ణి సమీపించేదెలా? అందుకు ఓ మధ్యవర్తి కావాలి. అటు దేవుడూ, ఇటు మానవుడూ అయిన ఒక్క యేసుక్రీస్తే ఆ మధ్యవర్తి నేస్తం. ‘నేనే మార్గమును’ అన్న యేసుక్రీస్తును, నీ క్రీస్తుగా నీవంగీకరించి, ఆయన ముందర పశ్చాత్తాప పడడంతప్ప నీ పాపాలకు మరో పరిహారమార్గంలేదు నేస్తం. అలసిందకు, అలసిస్తే మళ్ళీ నీ ఊటితండ్రి ఆ అవకాశం రాకపోవచ్చు.

రాసున్న వారం మీ కోసం మరొక రత్నాలరాశి.

—ఎన్. జయకుమారావు, ఎం. ఎ.

ఉచితం	ఉచితం	ఉచితం
మీ ఇంట్లో కూర్చుని బైబుల్ పరిశోధనమీద చక్కటి సరిఫికేటు పొందాలన్నా, బైబుల్ కి సంబంధించిన అందమైన విలువగల పుస్తకాలు కాదాలన్నా ఒక కారుమీద మీ అడ్రెస్ తో స్పష్టంగా వ్రాయండి. పోస్టు ఖర్చులుకూడా మానే.	ఇది అడ్రెస్ : ఎన్. జాన్ డేవిడ్ నిరీక్షణ పోస్టు బాక్సు : 320 గుంటూరు-4.	
19 మీటర్లమీద ప్రతిరాత్రి 7.15 గంటలకు సువార్తవాణి రేడియో కార్యక్రమాలు విసంది.		

వాడు దొంగతనం చేసినట్లు ఋణాన్ని పరిచేందుకు బోలెడన్ని సాక్ష్యాలున్నాయి. అయినా సత్యంగాడు వాడిమీద ఎలాంటి చర్య తీసుకోలేదు. చాటిస్తే విడిచిపెట్టేశాడు.

కోటిగాడు బరితెగించిన అంబోతులా పూరంతా తెగతిడుగుతున్నాడు. వాణ్ణిలా పూరిమీట విడిచి పెట్టడంలో సత్యంగాడి అలిమత మేమిటో అర్థం కావడం లేదు.

వెంటనే వాణ్ని కయిసుకుని వాడి అలిమత మేమిటో తెలుసుకోవా లనిపించింది. కాని, డైం లేదు. మామ్యుకి వీరియవగా వుందని డెలిగ్రాం అందింది. రైలుకి గంట వ్యవధిమాత్రమే వుంది. సత్యాన్ని కయిసుకునేందుకు వీలేను.

మాటా ముల్లే నడుకుని ప్లేషన్ చేరుకున్నాను. మనసు మామ్యుగారిమీద లేదు. సత్యంమీదే వుంది. టిక్కెట్టు కొనుక్కుని ప్లాట్ పారంమీదికి చేరుకున్నాను. బండి రావడానికి ఇక పది నిమిషాలు దందనగా, ఎదుకబోయిన తీర్థం ఎదురైనట్లుగా సత్యంగాడే ప్రత్యక్షమయ్యాడు. ప్రాణం లేచి వచ్చినట్లుయింది. వాడు కనిపించి కనిపించగానే ప్రశ్నలవర్షం కురిపించాను.

"ఇంతక్రితం కోటిగాడు కనిపించాడు. బరి తెగించిన అంబోతులా పూరంతా తెగతిడుగు తున్నాడు" అన్నాను.

"అవును! ఉన్న ఉద్యోగం పూడిందిగా! ఇక స్వేచ్ఛగా ఊరంతా తిరగొచ్చు!" అన్నాడు సత్యం.

'వాడిమీద నువ్వే పోలీస్ కంప్లెయింట్ యివ్వలేదా?' అని ప్రశ్నించాను.

సత్యం ఒక్క జణం అగి. "అవసరం అని ఏంకలేదు" అన్నాడు ఎక్కడో సూన్యంలోకి చూస్తూ.

"తప్ప చేసినవాణ్ని శిక్షించడం అవసరం కాదా?"

"కాదని ఎవరన్నారు?"

"అయితే కంప్లెయింట్ ఎందుకివ్వలేదు?"

"అమాయకుల్ని శిక్షించడం ఇష్టంలేక." "ఏమిటి? - దొంగతనం చేసిన కోటిగాడు అమాయకుడా?"

సత్యం చిన్నగా నవ్వాడు. "వాడు కాదు. వాడి మీద అపారపడివున్న రోగిష్టి భార్యా, బచిళ్ళ కుర్రాడూను. బాల్వీస్ రిపోర్టి వై కోటిగాడికి నెం రోజులయినా శిక్షపడుతుంది. జెయిల్లో వున్నవాళ్ళా వాడికి రోజుకి రెండుపూలలా సంగటి ముద్రియినా గ్యారంటీగా దొరుకుతుంది, కాని వాడిమీద ఆధార పడిన వాడి భార్యకి, కుర్రాడికి ఆ గ్యారంటీ లేదు. వాడిమీద రిపోర్టివ్వడంవల్ల శిక్షించబడేది వాడు కాదు. వాడిమీద ఆధారపడినవాడు. కాదంటావా?" ప్రశ్నార్థకంగా నా కళ్ళలోకి చూశాడు.

నా బుర గిర్రున తిరిగిపోయింది. 'నిజమే! కోటిగాడ్ని జెయిలుకి పంపితే శిక్షించబడేది వాడుకాదు, వాడిమీద ఆధారపడిన వాడి రోగిష్టి భార్య! - అథిమా కథమా ఎరుగని బచిళ్ళ కుర్రాడు.

నేరం ఒకరినీ, శిక్ష యింకొకరికా..

అలా అని నేరం చేసినవాణ్ని శిక్షించకుండా విడిచిపెట్టకుండా శిక్షిస్తూతి? -

దీనికి పరిష్కారం మేమిటి? -

అలోచిస్తూ వుండిపోయాను.

అకలిగన్న రక్కవీలా పొగలుగక్కు తూవచ్చి అగింది రైలు: ప్లాట్ పారంచూస్తుండగానే జనంతో నిండిపోయింది. దిగేవాళ్ళని దిగనీయకుండా, ఎక్కో వారు ఎగబడసాగాడు, సత్యం దగ్గర వెలుపుతీసుకొని నేనూ ఇయలుదేరాను వేలకి.

రైలు నడుస్తున్నంతవేళా నా బుర్ర ఆలోచనలతో తికమక పడుతునే వుంది.

సత్యం లాజిక్ బాగానే వుంది! -

నేరంచేసిన ప్రతి వ్యక్తిమీద ఆధారపడి ప్రతికే వాళ్ల కొంతమంది వుంటారు. నేరస్తుని శిక్షిస్తే వాళ్ళని రక్షించినట్లే అవుతుంది. అన్నెం పున్నెం యెరుగని ఆ అమాయకులు వీధుల్లోపడతారు. వాళ్ళు బాధపడతారని నేరం చేసినవాణ్ని శిక్షించకుండా

వొదిలేయడమేనా? -

నేరస్తుణ్ని శిక్షించడం న్యాయం! అమాయకుల్ని అనారల్ని చెయ్యడం అన్యాయం! నేరస్తుణ్ని శిక్షించి, అమాయకుల్ని అనారల్ని చెయ్యడం అన్యాయం! -

అమాయకులు అనారంపుతారని, నేరస్తుణ్ని పడిచిపెట్టడమూ అన్యాయమే! -

అయితే ఎలా?

అలోచించేకొద్దీ అంతు అందిదండలేదు.

శిక్షిస్తూతిని సంస్కరించాలి - సంహృష్టి మరమ్మతు చెయ్యాలి అర్థం కావడం లేదు.

అయినా అంత పెద్ద మర్ది విషయాల్ని గురించి ఇంత చిన్న చిన్న మనుషులు అలోచించ కూడ దేమో!

అది అసలారంకూడా కావచ్చు! అందుచేత ఆ విషయాల్ని గురించి అలోచించడం మాని

సత్యాన్ని గురించి అలోచించడం మొదలుపెట్టాను. సత్యం విషయాలంటి మనిషి! -

విజంకూడా నివ్వాలంటిదే అన్నాడు.

విషయ సంపర్కంతో పదార్థాలు తమ పహజ గుణాలని కోల్పోవచ్చు! కాని విషయ ఎలాంటి పరిస్థితిలోనూ తన హహజగుణాల్ని పోగొట్టుకోదు.

అలాగే సత్యంకూడాను.

పరిస్థితులు మారవచ్చు! సత్యం మారదు.

అక్రమాల్ని అన్యాయాల్ని అతడు పచ్చిగా పనించడు.

అయితే ఇప్పుడేమియింది?

'తప్పిచేసినవాడు తప్పక శిక్షించబడాలి! -

క్షమించడమనేది అన్యాయాల్ని సమ్మతించడమే అవుతుంది! అనే సత్యం యీ నాదేం చేశాడు?

నాకు నవ్వొచ్చింది.

సత్యం ఎంత విషయాలంటివారయినా మనిషే. మనిషికున్న బలహీనతలు వాడికి వున్నాయి. కనుకనే తనవద్ద రెండేళ్ళపాటు నొకటిచేసిన కోటిగాడ్ని వాడు క్షమించాడు. అతగాడిమీద ఆధారపడిన రోగిష్టి భార్యనీ, బచిళ్ళ కుర్రాణ్ని కూడా అలిమత వొదిలిపెట్టేశాడు.

నా బుర్రకి ఏదో జవాబు దొరికినట్లే అని పించింది. అయినా ఏదో అనుమానం వీడిస్తూనే ఉంది.

సత్యంగాడి వ్యక్తిత్వాన్ని అంత తేలిగా కొట్టి పారెయ్యడానికి మనసొప్పుకోలేదు. ఈ విషయాల్ని వాడిలోనే చర్చించాలి! వాడి అలిమతమేమిటో తెలుసుకోవాలి!

మనవాణ్ని చూడండి ప్రాణాలు విడవనని మంకుపట్టుపట్టి కూర్చున్న మామ్యుగార్ని పంపించి, కర్మ క్రతువులు పూర్తిచేసుకుని, ఇల్లు చేరుకునే సరికి నెలతోజాలు యిట్లే దొర్లిపోయియు.

ఆ పొయంత్రమే ఇయలుదేరాను సత్యంగాడ్ని కయిసుకునేందుకు. వాడిమీద ప్రయోగించవలసిన ప్రశ్నల వరంవరవి పడునప్రకమంట్ పేర్చుకుంటూ నడుస్తున్నాను.

తీరా వాడి ఇంటిముందుకి చేరుకునేసరికి కాళ్ళకి బంధాలు వర్షయ్యి.

అమ్మో!! నాన్నను కొట్టిన అమ్మాయి శ్రీకృతం త్రాసింది!....

రఘుపతి.

“మహారాజుల బాధలు. ఈ మధ్య పూర్వో లెం. సత్కంఠాబాదు మిమ్ముల్ని కలవరిస్తున్నారు. ఎలండి బాధలు, ఇంట్లోనే వున్నాడు. అంటూ ఎదురొచ్చాడు కోటిగాడు.

మొదట ఆకర్షణపడింది. వెంటనే అసలు విషయం తెలిసిపోయింది ఇంతకాలంగానవ్వంగాడి మీర వేరకుపోయిన గౌరవం కాస్తా గాల్లో కలిసి పోయింది.

వాడు మామూలుమనిషి. వాడి వ్యక్తిత్వంలో ఏదో ప్రత్యేకత వుందని భ్రమ పడ్డాను. కోటిగాడి చేతికో వాడు దిత్తుగా ఓడిపోయాడు. వాడి ఆశ యాలూ, ఆలోచనలూ అప్పీ కోటిగాడి ముందు భగ్నమై పోయినయ్యే. వాడు కోటి గాడి క్షమించాడు, వాడిమీద జాలిపడి మళ్ళీ వాడి వుద్యోగం వాడికప్పజెప్పేశాడు.

ఇక వాడి కలుసుకోవలసిన అవసరం లేదు. వెనక్కి తిరిగి వెళ్ళిపోవాలనిపించింది. అగాను అంతలో సత్యంగానే గుమ్మంలో ప్రత్యక్షమయ్యాడు.

“ఎవ్వరొచ్చావురా! అమ్మమ్మ పోయిందటగా! నువ్వెళ్ళేదాకా వుందా?” ఏవేవో ప్రశ్నలు వెయ్యి సాగాడు.

అన్నింటికీ ముక్తసరిగానే జవాబిచ్చాను. వాడితో ముందులా మనవిచ్చి మాట్లాడాని తెండుకో సహించడం లేదు.

వాడు మామూలు సత్యంలా కనిపించడంలేదు.

“ఏమిటా అలా వున్నావ్? వాంట్లో బాగో లేదా?”

బాగోలేకేం; బాగానే వున్నాను.” తృప్తిపట్టు జవాబు చెప్పాను.

“కాదురా. ఏదో ఏదో మాచ్యు కనిపిస్తోంది.”

“మాచ్యు కనిపించేది నాలోకాదు. ఏ లో నే.

తప్పచేసినవాడు తప్పక శిక్షించబడాలని. క్షమించడం నేరాన్నిపక్కాతింపడమే అవుతుందని ఏవేవో కబురు చెప్పేవాడివి. ఇప్పుడేమయినయీ నీకబ్బు; కోటిగాడి సువ్య క్షమించడమే కాదు, వాడి మీద జాలికూడా చూపావ్. నీలో ప్రత్యేకత ఏముంది; నువ్వు మామూలు మనిషివే!” మనసులోని అక్కసునంతా ఒక్కసారిగా కుమ్మరించేశాను.

సత్యంగాడు నాకేనీ చిత్రంగా చూడసాగాడు. “ఏమిటి? నేను కోటిగాడి క్షమించానా? పైగా వాడిమీద జాలికూడా చూపానా? ఏమిటా నువ్వంటున్నది?” అమాయకంగా ప్రశ్నించాడు.

“ఏం? నువ్వు వాడి క్షమించలేదా? క్షమించకపోతే వాడివి జెయిలు తెండుకు సంపలేదు? వాడిమీద జాలి చూపలేదా? చూపకపోతే వాడికి మళ్ళీ వాడి వుద్యోగం ఎలా అప్పజెప్పావ్?”

నా అసీలాన్ని అర్థం చేసుకున్నాడల్లే వుంది. గొల్లమని నవ్వేశాడు సత్యం.

“నువ్వు నన్ను సరిగ్గా అర్థం చేసుకోలేదురా. వాడి నేను క్షమించలేదు. వాడినేకాదు, తప్పచేసిన వాడైనదీ నేను క్షమించలేదు. క్షమించను కూడా. వాడి శిక్ష నాదనుభవించాకనే వాడి వుద్యోగం వాడికప్పజెప్పాను. ఇండులో ఏముంది జాలి చూపడానికి?” అన్నాడు.

వాడు అంటున్నదేమిటో నాకర్థం కాలేదు.

“కోటిగాడి పోలీసులతో గనక అప్పజెప్పి వుంటే వాడు అనుభవించవలసిన శిక్ష ననుభవించి వుండేవాడు కాదు. సంగటిముద్దలతో కడుపునింపు కులి, తను చెయ్యిగలిగిందేమీ లేదుగనక, కార్యా నిర్ణయి గురించి జుర్ర పాడుచేసుకోకుండా, విశ్రింతగా, నాణగు గోడలమధ్య గడిపేసేవాడు, ఒకవేళ

అలోచించినా, ఇంత విధాన ప్రవృత్తి ఇక్కరనాడల్లి అడుకునేవాళ్ళే వుండరా? వుట్టింపేవాడు పూరిమేవకపోతాడా? అని తనకు తాను దైర్యం చెప్పుకునేవాడు. కాని ఇప్పుడో:—

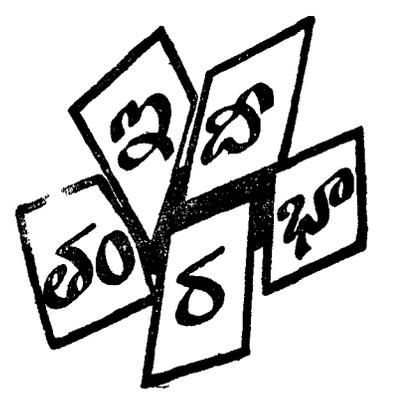
“దొంగగా తలెత్తుకు తిరగలేక, చెయ్యిదానికి వుద్యోగంలేక, చెయ్యి చాపడానికి అభిమానం దాంక, తిందానికి తిండిలేక, నక నక లాడే సెల్లాం, కళ్ళలో ప్రాణం పెట్టుకున్న కనిగండా కళ్ళెదుట కడులాడుతోంటే చూస్తూ ఏమీ చెయ్యలేక, చేజేతులా చెడగొట్టుకున్న జీవితాన్ని మరమ్మత్తు చేసుకునే మార్గం తెలిక ఎంతగా వింవిం లాడిపోయి వుంటాడో” అలోచించానా?

“మానవుడికి యింతకంటే శిక్షవుందా? వాడి జీవితంలో అడుగుపెట్టి మొన్నటికి సరిగ్గా నెంరోజాలు పూర్తి అయినయ్యే, వాడు చేసిన నేరానికి విధించవలసిన శిక్ష విధించబడింది. శిక్ష పూర్తి కాగానే వాడి ఉద్యోగం వాడి కప్పజెప్పాను. పోలీసులకి రిపోర్టిచ్చి వాడి జెంట్లోనే గనకపెట్టి వుంటే వాడుచేసిన నేరానికి తగిన శిక్ష అక్కడె లభించేదికాదు. అంతేకాదు, అమాయకుల్ని అన్యాయంగా శిక్షించామన్న ఆత్మజోభకు గురిఅయ్యే వాళ్ళం! దీన్ని జాలిచూపడమేంటావా? “సత్యం గాడు నా కళ్ళల్లోకి నూటిగా చూశాడు.

నా కళ్ళముందు మురుకునున్న చీకట్లు చెరిగి పోయినట్టయింది.

ఇప్పుడు సత్యం అసలు సత్యంలాగా కాదు, అంతకంటే బదులెట్లు పెరిగినట్లు కనిపించాడు!—

“నువ్వు నిజంగా నిస్సృలాంటివాడివిరా!” అంటూ అమాంతం కౌగిరించేసుకున్నాను.

శతకళ్యాణోత్సవం!

ధన్ బాద్ లో గనికార్మికుడయిన దురా మోచి ఒక క్రొ త 'రికారు' నెలకొల్పాడు. దీనిని భావిలో ఎవరూ 'ప్రేక్' చెయ్యక పోవచ్చు కాకపోతే ఇది ఎప్పటికీ చెక్క చెదరకపోవచ్చు.

ఆ రికారు ఏమిటంటే అతను తన సూరవ పెళ్ళి ఈమధ్యనే చేసుకొన్నాడు. అతని కులంలో అతిసులభంగా విడాకులు ఇవ్వడానికి సదుపాయాలు ఉన్నయి కనుక. ఇలా పెళ్ళి చేసుకుని రెండునెలలు కాపురం చేసి అలా విడాకులు ఇచ్చి క్రొ త పెళ్ళికి సిద్ధమవుతున్నాడు.

కారెక్కెంచిన నౌఖరీ!

గాంధీ శతజయంతి సందర్భంలో మన దేశం సాధించిన 'ప్రగతి'కి ఒక మచ్చు తునక బొంబాయిలోని ప్రాంతీయ రవాణా కార్యాలయంనుంచి తీసుకోవచ్చు. అక్కడ పనిచేసే ఒక నౌఖరు అంటే 'వల్లవతరగతి అధికారి' ఆఫీసుకి ప్రతిరోజూ తనస్వంత కారులోవచ్చి వెళ్ళావుంటాడుట. అంతేకాక కారులో వచ్చి వెళ్ళేనొకరికి బొంబాయిలోద్లమీద తిరిగే ఆరు టాక్సీలు వున్నాయట. దీనికి మూలకారణం ఏమిటయ్యా అంటే

సదరు ప్రాంతీయరవాణా కార్యాలయంలో కరణన అనే కల్పవృక్షం వుండడమేనట! మెరి నౌఖరు కారుమీద వసూవుంటే అధికార్లు ఎలావస్తున్నారో ఆఫీసుకే!!

పోలీసు సేవ నో సారాయిబుడ్ల ప్రసవం

మద్రాసు రాయపురంలో అక్టోబర్ 11న 30 సం॥ల రాజం, 38 సం॥లాం అంగమ్మాక్ నడుసున్నారు. ఇద్దరూ గర్భ పతులా కనబడుతున్నారు. ఆవలించకుండా ప్రేగులు లెక్కపెట్టే పోలీసులు వారిని అనుమానించి శోధించగా విదేశీమద్యం 14 బుడలో బయటపడింది. తమిళనాడులో మద్యనిషేధం ఇంకా అమలులోవుంది. కనుక స్త్రీలు ఎలా కషపడ వలసినసోందో కళానోబర్ కరుణానిధి గమనింపడము మంచిది

— టి. ప్రసాద్